Finansier lokalt medejerskab af sol og vind - og skab bedre vilkår for livet i landdistrikterne

Billige statslige lån kan gøre lokale energifællesskaber til medejere af nye vind- og solanlæg – og tredoble de lokale gevinster over anlæggets levetid.

Center for Makrofinans

ENERGIFÆLLESSKABER DANMARK

Opbakningen er der, men landvinden står stille

3 MW

ny landvind blev der sat op i Danmark i hele 2025 når man fraregner nedtagne møller – det svarer til mindre end én ny vindmølle

50%

af beboere i landdistrikter søger **lokale gevinster** ved tanken om et energianlæg i nærheden. Yderligere 30% søger primært **inddragelse**.

For lidt ny landvind. Kapaciteten af vindmøller på land er næsten ikke vokset siden 2022. Det er et nationalt problem, fordi landvind giver billig, grøn strøm både sommer og vinter.

Lokal modstand bremser, hvis ikke de positive lokale mobiliseres. Ifølge Klimarådet bremses udbygningen af VE af lokal modstand. Det sker på trods af, at halvdelen af beboerne primært søger lokale gevinster i energiprojekter. Og selv blandt de skeptiske beboere, er der flere som ønsker inddragelse end dem som lodret afviser lokale energiprojekter.

Kompensation er ikke nok. I dag får de nærmeste naboer en løbende VE-bonus, mens resten af lokalsamfundet kun får en engangsbetaling fra Grøn Pulje-ordningen. Men statens egen evaluering viser, at ordningerne kun i mindre grad øger naboernes opbakning. Klimarådet anbefaler derfor, at der tænkes nyt, fx med mere vægt på medejerskab og inddragelse.

Klimarådet opfordrer til større brug af medejerskab

"Regeringen bør fokusere på mere end økonomisk kompensation […]. Det kan fx være gennemsigtighed i kommunikation, medejerskab samt reel og rettidig borgerinddragelse."

Klimarådet, maj 2026

Kilder: Green Power Denmark (2026); Klimarådet (2026); common agenda og Norstat for Center for Makrofinans (efterår 2025); Rambøll (2025).

Et billigt lån gør lokalsamfundet til medejer

Lokalsamfundet opretter et energifællesskab, der låner billigt hos EIFO, statens investeringsfond. Pengene bruges til at købe op til 10 % af et nyt vind- eller solprojekt sammen med en privat udvikler.

Fællesskabet kan også låne op til en fast grænse, fx 40 mio. kr., til et mindre projekt, det selv tager initiativ til og derved opnår en større ejerandel af.

Sådan virker modellen, når der investeres sammen med en privat udvikler

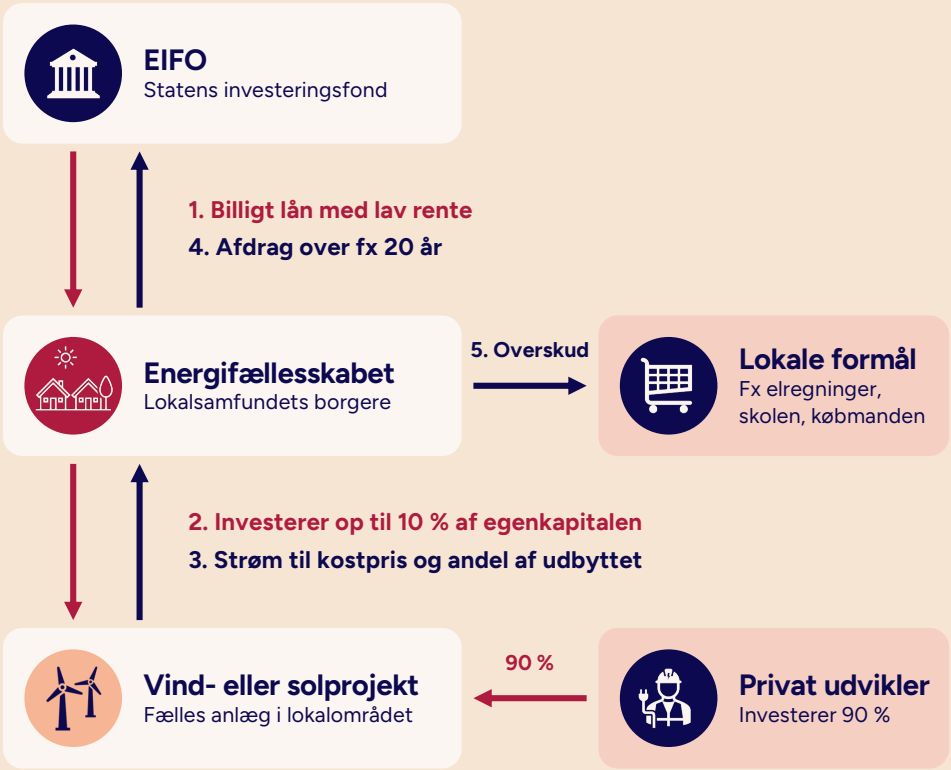

Forenklet illustration. Når EIFO-lånet er betalt tilbage, går hele fællesskabets overskud til lokale formål. Projektet finansieres desuden med banklån, og de nærmeste naboer får fortsat VE-bonus. Projektets afkast forbedres relativt til i dag ved at Grøn Pulje og frivillige lokale kompensationer bortfalder.

Større og varige gevinster til lokalsamfundet

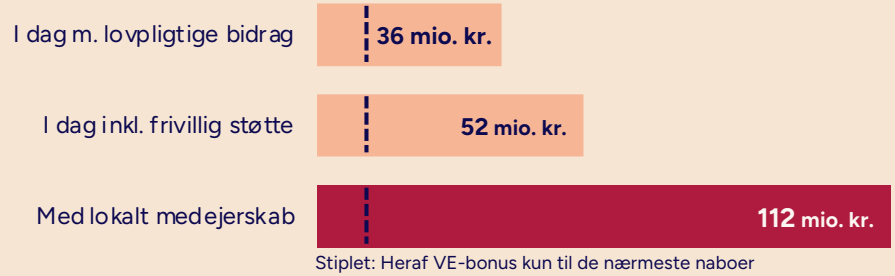

Stiplet: Heraf VE-bonus kun til de nærmeste naboer

Lokale gevinster over 30 år i et regneeksempel med 75 MW landvind (mio. kr., 2026-priser).
Kilde: Center for Makrofinans med udgangspunkt i KPMG (2025) og Energistyrelsens teknologikatalog.

Løbende indtægt kan sikre et lokalsamfund. Medejerskab giver lokalsamfundet en løbende indtægt i hele anlæggets levetid – ikke kun en engangsbetaling i starten. Overskuddet går i første omgang til at få strøm til kostpris, og de resterende midler kan gå til lokale initiativer eller til at modvirke fraflytning ved fx at holde den lokale skole eller købmand i drift.

Projektets afkast bliver bedre, fordi udgifter til kompensation ændres til en lokal investering. Usikkerhed om elprisen kan enten imødegås ved at installere et batteri, der kan hæve salgsprisen, eller ved at opbygge en opsparing.

Det kræver to politiske greb

En frivillig tilvalgsordning i VE-loven. En standardiseret model for medejerskab, hvor Grøn Pulje og andre lokale kompensationsaftaler bortfalder. VE-bonus m.v. til naboerne bevares.

Nye muligheder for EIFO. Energifællesskaber bliver en målgruppe for EIFO, og der afsættes en tabsramme på finansloven på fx 100 mio. kr.

Et forslag fra Center for Makrofinans og Energifællesskaber Danmark
Læs mere: www.makrofinans.dk og www.energifaellesskaber.dk Kontakt:
Asker Voldsgaard, direktør, Center for Makrofinans: AV@makrofinans.dk
Henrik Bielefeldt, bestyrelsesmedlem, Energifælleskaber Danmark: Henrik@energifaellesskaber.dk